

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

22 mei 2008

ONTWERP VAN DECREET

houdende een kader voor het Vlaamse gelijkekansen- en gelijkebehandelingsbeleid

AMENDEMENTEN

Zie:
1578 (2007-2008)
– Nr. 1: Ontwerp van decreet

AMENDEMENT Nr. 1

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 3

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Dit artikel is duidelijk misleidend.

Richtlijn 2007/78/EG heeft enkel betrekking op discriminatie op de arbeidsmarkt. Het voorliggende ontwerp bevat een algemene antidiscriminatieregeling, van toepassing op bijna alle terreinen van het maatschappelijke leven.

Het is aan het Vlaams Parlement om te beslissen of het een dergelijk decreet wenst, maar men mag zich daarbij niet verschuilen achter internationale verplichtingen die een dergelijke verplichting helemaal niet opleggen.

AMENDEMENT Nr. 2

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 5

In §1, 3° schrappen.

VERANTWOORDING

Vooroordelen zijn niet steeds verkeerd. Vooroordelen zijn meestal immers correct en zijn vaak gebaseerd op jarenlange ervaringen van vorige generaties. Het is niet de taak van de overheid en de politiek om vooroordelen te bestrijden, wel van de wetenschap.

AMENDEMENT Nr. 3

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 14

2° schrappen.

VERANTWOORDING

Door indirecte discriminatie strafbaar te stellen maakt men een intentieproces van de beschuldigde. Alle bepalingen met betrekking tot indirecte discriminatie dienen uit het decreet te worden geschrapt.

AMENDEMENT Nr. 4

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 15

A. In hoofdorde:

Paragraaf 2 schrappen.

B. In bijkomende orde:

**In §2, op de vijfde regel de woorden “kan benadelen”
vervangen door het woord “benadeelt”.**

VERANTWOORDING

A. In hoofdorde:

Door indirecte discriminatie strafbaar te stellen maakt men een intentieproces van de beschuldigde. Alle bepalingen met betrekking tot indirecte discriminatie dienen uit het decreet te worden geschrapt.

B. In bijkomende orde:

Door te stellen dat er van indirecte discriminatie sprake is als een bepaling, maatstaf of handeling “kan” benadelen, tast men het rechtszekerheidsbeginsel aan. Ook indirecte discrimi-

natie kan immers aanleiding geven tot aanzienlijke burgerlijke schadevergoedingen. Het verdient daarom de voorkeur om “kan benadelen” te vervangen door “benadeelt”.

AMENDEMENT Nr. 5

voorgesteld door de heren Wim Van Dijk,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 15

A. In hoofddorde:

Paragraaf 3 vervangen door wat volgt:

§3. De beschermde kenmerken zijn geslacht, leeftijd, seksuele geaardheid, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, taal, handicap, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst of nationale of etnische afstamming.”.

B. In bijkomende orde:

In §3, op de vijfde regel het woord “nationaliteit” schrappen.

VERANTWOORDING

A. In hoofddorde:

Door expliciet te vermelden dat het wetsontwerp een Europese richtlijn uitvoert, hoopt de Vlaamse Regering verwarring te creëren over een essentieel aspect in dit ontwerp van decreet, namelijk dat het voorgelegde ontwerp in de beperking van de vrijheden veel verder gaat dan de aangehaalde richtlijn wenst.

De aangehaalde richtlijn 2000/78/EG meldt in artikel 1 dat zij tot doel heeft een kader te creëren voor de bestrijding van discriminatie enkel in de sfeer van arbeid en beroep, en dit uitsluitend op grond van vier criteria: godsdienst, overtuiging, handicap, leeftijd en seksuele geaardheid.

Deze richtlijn is dus duidelijk: enkel de 4 criteria ‘godsdienst’, ‘overtuiging’, ‘handicap’, ‘leeftijd’ of ‘seksuele geaardheid’ zijn de verboden criteria. Het amendement strekt ertoe de tekst van §3 in overeenstemming te brengen met de richtlijn.

B. In bijkomende orde:

Het criterium nationaliteit wordt in artikel 15, §3, van het ontwerp opgenomen als ‘beschermde kenmerk’. Nochtans vermelden zowel richtlijn 2000/43 als het Verdrag tot uitbanning van alle vormen van rassendiscriminatie uitdrukkelijk dat ze niet van toepassing zijn op discriminaties op basis van nationaliteit. Dit is ook zeer normaal: het doel van de nationali-

teit is net te discrimineren, een verscheiden behandeling in het leven te roepen. Een nationale staat is als het ware één grote georganiseerde discriminatie. Nationaliteit en het toekennen van voordelen op basis ervan – stemrecht verlenen, toelaten tot het openbaar ambt, toegang tot de sociale huisvesting – maken het voorwerp uit van het politiek debat. Legitieme stellingnamen als pleiten voor het voorbehouden van de sociale huisvesting voor Belgen, de niet-toelating van niet-Belgen tot het openbaar ambt enzovoort – dreigen door dit decreet echter strafbaar te worden gesteld.

AMENDEMENT Nr. 6

voorgesteld door de heren Wim Van Dijk,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 16

A. In hoofddorde:

Dit artikel schrappen.

B.1. In eerste bijkomende orde:

In §1, op de tweede regel de woorden “dat verband houdt met” vervangen door de woorden “op grond van”.

B.2. In tweede bijkomende orde:

In §§1 en 2, op de vierde regel de woorden “of gevolg” telkens schrappen.

VERANTWOORDING

A. In hoofddorde:

Dit decreet kan aanleiding geven tot zware burgerlijke en zelfs strafrechtelijke sancties. Het is dan ook onaanvaardbaar dat in de definitie van strafbare feiten zeer subjectieve termen worden gehanteerd als “de aantasting van de waardigheid van de persoon” en “het creëren van een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving/situatie”. Deze definities zetten bovendien de deur wijd open voor een beperking van de vrijheid van meningsuiting.

B.1. In eerste bijkomende orde:

Intimidatie kan aanleiding geven tot zware sancties. Indieners menen dat het ongewenst gedrag moet gebeuren op grond van één van de omschreven beschermde kenmerken om aanleiding te kunnen geven tot sanctionering. Een ongewenst gedrag kan immers op een losse manier verband houden met een kenmerk, zonder dat het kenmerk de grondslag vormt voor de

discriminatie. Een los verband tussen het ongewenste gedrag en de beschermde criteria is onvoldoende om tot sanctiëring over te gaan.

B.2. In tweede bijkomende orde:

Dit decreet kan aanleiding geven tot zware burgerlijke en zelfs strafrechtelijke sancties. In artikel 16 worden bovendien zeer algemene termen gebruikt als ‘de aantasting van de waardigheid van de persoon’ en ‘het creëren van een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende of kwetsende omgeving/situatie’. Het is absoluut onaanvaardbaar dat zelfs gedrag dat niet als bedoeling, maar enkel tot gevolg heeft dat de waardigheid van de persoon wordt aangetast en dat een bedreigende, vijandige, beledigende, vernederende en kwetsende omgeving wordt gecreëerd, wordt gesanctioneerd

AMENDEMENT Nr. 7

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 19

In het eerste lid, op de derde en vierde regel, de woorden “, zowel in de overheidssector, als in de particuliere sector” vervangen door de woorden “in de overheidssector”.

VERANTWOORDING

Het ontwerp van Antidiscriminatie-decreet is niet enkel van toepassing op het overheidsbeleid, maar ook op de verhoudingen tussen burgers onderling. Artikel 19 van het decreet bepaalt immers dat elke vorm van discriminatie verboden is zowel in de overheidssector als in de particuliere sector. Dat de overheid zijn optreden redelijk moet kunnen verantwoorden spreekt vanzelf. Volgens het ontwerp moet echter ook de burger voor elke daad die hij stelt een objectieve en redelijke niet-discriminerende verantwoording kunnen afleggen. Domme of naïeve burgers zullen pech gehad hebben.

De totalitaire staat komt hierbij om de hoek kijken. De burger beschikt in dit geval immers niet langer over de mogelijkheid de eigen keuzen en beslissingen te laten leiden door eigen morele inzichten, maar dient zich te conformeren aan de door de overheid opgelegde moraal. Het decreet zorgt ervoor dat niemand nog veilig is: eender welke daad gesteld door een persoon in het publieke leven is mogelijk vatbaar voor bestraffing en kan aanleiding geven tot privaatrechtelijke sanctiëring. De samenleving zal daarvan op termijn de gevolgen voelen: mensen zullen net zoals onder totalitaire regimes aan zelfcensuur doen, minder ondernemend durven zijn in het publieke leven, zullen zich terugtrekken in hun private levenssfeer en zich associëren opstellen.

Het voorgestelde amendement strekt er dan ook toe het toepassingsgebied van het ontwerp te beperken tot de overheidssector.

AMENDEMENT Nr. 8

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 19

In het eerste lid, 4° tot 8° schrappen.

VERANTWOORDING

De aangehaalde Europese richtlijnen, waarvan het decreet claimt een omzetting te zijn, beperken het toepassingsgebied van de antidiscriminatiebepalingen tot arbeid en tewerkstelling. Het voorgestelde ontwerp gaat veel verder dan de richtlijn voorziet. Er is dan ook geen reden om de vrijheid van handelen en vrijheid van meningsuiting op andere domeinen te beperken. Deze uitbreiding van het toepassingsgebied van de antidiscriminatiewetgeving is duidelijk onnodig en zelfs gevaarlijk. Alle betrekkingen tussen private burgers dreigen immers gejuridiseerd te worden.

AMENDEMENT Nr. 9

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 20

A. In hoofdde:

Dit artikel schrappen.

B.1. In eerste bijkomende orde:

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Artikel 20

“Dit decreet doet geen afbreuk aan de bescherming en de uitoefening van de in de Grondwet en de internationale mensenrechtenverdragen opgenomen fundamentele rechten en vrijheden.”.

B.2. In tweede bijkomende orde:

Een §4 toevoegen, die luidt als volgt:

“§4. Meningsuitingen en voorstellen die een decreetswijziging beogen, kunnen nooit aanleiding geven tot sanctiëring of bestraffing op grond van dit decreet.”.

B.3. In derde bijkomende orde:

In §3, op de derde regel de woorden “bepaald in §1 tot en met §3” vervangen door de woorden “bepaald in §1 en §2”.

VERANTWOORDING

A. In hoofdorde:

Artikel 20 roept een discriminatie in het leven tussen parlementsleden en gewone burgers. Een onderscheid invoeren krachtens een decreet is toegelaten. Wanneer gewone burgers in het kader van een maatschappelijk debat, gesteld dat er geen decreet zou bestaan, exact hetzelfde voorstel zouden doen, zouden zij hiervoor op basis van het ontwerp strafbaar kunnen worden gesteld. Teneinde deze discriminatie te vermijden dient artikel 20 geschrapt.

B.1. In eerste bijkomende orde:

Door het huidige ontwerp komen tal van fundamentele rechten en vrijheden in het gedrang zoals die zijn vastgelegd in de Grondwet en diverse mensenrechtenverdragen: de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van geweten, de vrijheid van vereniging enzovoort. Het past daarom om in het decreet duidelijk te stipuleren dat dit decreet geen afbreuk kan doen aan de grondwettelijke rechten en vrijheden.

B.2. In tweede bijkomende orde:

In het voorgestelde artikel 20, §1, wordt gesteld dat er geen sprake is van discriminatie wanneer een onderscheid bij of krachtens decreet wordt geregeld. Dit houdt uiteraard in dat een dergelijk onderscheid door een nieuw decreet kan ingevoerd worden. Dit betekent op zijn beurt dat politici een dergelijk decreet moeten kunnen nastreven en bepleiten, ook buiten het parlement. Ook burgers moeten aan dit publieke en politieke debat kunnen deelnemen. Het voorgestelde artikel 30 stelt echter het aanzetten tot discriminatie strafbaar. Dit amendement strekt ertoe te verduidelijken dat politieke actie en politiek gekleurde woorden en geschriften die niet op directe wijze aanzetten tot het bedrijven van onwettelijke discriminatie, maar die door impliciete of expliciete vermelding, of gewoonweg door de politieke context, laten vermoeden dat in feite een wijziging van de bestaand decreet wordt nagestreefd, niet strafbaar zijn.

We mogen immers niet bij ‘wetten van Meden en Perzen’ terecht komen waarbij decreten van vandaag de mogelijkheid of de voorwaarden wegnemen, om morgen deze decreten te wijzigen.

B.3. In derde bijkomende orde:

In het huidige ontwerp verwijst §3 foutief ook naar zichzelf. Er dient enkel verwezen te worden naar de §§1 en 2.

AMENDEMENT Nr. 10

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijk,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 23

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Dit artikel voert een afwijking in van de algemene bepalingen met betrekking tot discriminatie. Volgens artikel 23 is rechtstreeks onderscheid op basis van ras en etniciteit buiten de sfeer van arbeid en beroep nooit objectief en redelijk verantwoordbaar. Volgens artikel 24 is een rechtstreeks onderscheid gebaseerd op geslacht, seksuele geaardheid, geloof of levensbeschouwing, handicap, zogenaamd ras, huidskleur of afkomst alleen objectief en redelijk verantwoordbaar wanneer het gemaakte onderscheid een wezenlijke en bepalende beroepsvereiste uitmaakt.

Gezien de voorwaarden tot het bekomen van de Belgische nationaliteit de voorbije decennia stelselmatig werden afgezwakt, kan het in bepaalde gevallen noodzakelijk zijn om een onderscheid in te voeren op basis van etniciteit. In de sociale huisvesting kan een beperking van allochtonen in bepaalde sociale wooncomplexen nodig zijn om gettovorming tegen te gaan en de leefbaarheid te garanderen. Daarom moet ook op basis van afstamming een minder gunstige behandeling mogelijk zijn wanneer die behandeling wordt gerechtvaardigd door een legitiem doel en de middelen pertinent, noodzakelijk en proportioneel zijn.

AMENDEMENT Nr. 11

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 24

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 10.

AMENDEMENT Nr. 12

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 25

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

De mogelijkheid tot positieve actie mag niet leiden tot de toelaatbaarheid van discriminatie. Ofwel is een maatregel van positieve actie gerechtvaardigd onder artikel 15 en zijn, meer bepaald, de vereisten van legitiem doel en proportionaliteit vervuld, en dan stelt er zich geen probleem en is artikel 25 overbodig. Ofwel zijn die vereisten niet vervuld en is het onderscheid een discriminatie en in se onaanvaardbaar.

Positieve discriminatie is bovendien geen goede zaak voor de samenleving. Positieve discriminatie is ook discriminatie en dient bijgevolg verworpen te worden. Positieve discriminatie benadeelt de zwaksten uit de door de positieve discriminatie ‘negatief gediscrimineerde’ bevolkingsgroep. Door bevolkingsgroepen te bevoordelen zorgt positieve discriminatie ervoor dat bevolkingsgroepen tegen elkaar worden gesteld en dat de groepsidentiteiten worden versterkt. Positieve discriminatie is dus slecht voor de inburgering van minderheden in de samenleving en zorgt voor een fragmentering, een balkanisering van de samenleving.

AMENDEMENT Nr. 13

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 27

Dit artikel vervangen door wat volgt:

“Artikel 27

In geval van discriminatie kan het slachtoffer een schadevergoeding vorderen overeenkomstig het contractuele of buitencontractuele aansprakelijkheidsrecht.”.

VERANTWOORDING

De gewone regels inzake aansprakelijkheid voldoen om schadevergoeding te bekomen in geval van discriminatie. Er is geen enkele nood om een forfaitaire schadevergoeding te voorzien. Het voorzien van de mogelijkheid van (een aanzienlijke) forfaitaire schadevergoeding kan bovendien leiden tot misbruiken. De aanzienlijke financiële voordelen die het resultaat kunnen zijn van een klacht wegens discriminatie zullen sommigen ertoe kunnen aanzetten om klacht in te dienen zelfs in gevallen waarin er in werkelijkheid geen sprake is van discriminatie. Daarbij dient in overweging genomen te worden dat er bij dergelijke procedures omkering is van bewijslast waarbij de beschuldigde zijn onschuld moet bewijzen en de klager juridisch wordt ondersteund door allerlei organisaties en organen.

AMENDEMENT Nr. 14

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 28

In §1, op de tweede, derde en vierde regel de woorden “of op verzoek van een van de organen, verenigingen of organisaties, vermeld in artikelen 39 en 40” schrappen.

VERANTWOORDING

Het ontwerp van decreet voorziet dat iemand die een melding of klacht indient wegens discriminatie of een procedure instelt, wordt bijgestaan door organen, verenigingen of organisaties, die zelfs in rechte kunnen optreden in de geschillen waartoe het decreet aanleiding geeft. Het ontwerp richt zelfs nieuwe organen in die zin op, de gelijkebehandelingsbureaus. In een democratische rechtsstaat is het principieel het openbaar ministerie dat beoordeelt of het instellen van een strafvervolging juridisch mogelijk en maatschappelijk opportuun is.

Met het uitbesteden van het recht om deze beoordeling te maken, dient niet lichtzinnig omgesprongen te worden. Niet alleen worden mensen aldus lichtzinnig voor de rechtbank gesleept en zo verplicht om juridische kosten te maken, ook zorgen de daarop volgende vrijspraken voor een uitholling van het draagvlak van de bestreden wet. De praktijk in België leert dat de privatisering van de strafvervolging tot onaanvaardbare ontsporingen leidt.

Wie al zeker over geen enkele autoriteit beschikt om een gepri-vatiseerde strafvervolging op te starten, dat zijn de Belgische vakbonden. Op een volstrekt ondemocratische manier organiseren zij een monopolie van syndicale bijstand en adviesverlening, en monopoliseren zij de sociale verkiezingen; bovendien sluiten zij op manifest discriminerende wijze mensen uit, die bij verkiezingen deelnemen op de kieslijst van hun keuze, indien hun politieke mening de vakbond niet bevalt.

Schrapping van de bepalingen waarin organen in rechte kunnen optreden namens het vermeende ‘slachtoffer’ is dan ook gerechtvaardigd.

Wanneer men het slachtoffer laat bijstaan door allerlei organen of organisaties die ruim door belastinggeld worden gesubsidieerd en die vanwege de aard van hun taak over veel praktijkervaring beschikken en bovendien over een vlotte toegang tot de media, roept men een rechtsongelijkheid in het leven, aangezien de beschuldigde volledig op zichzelf aange-wezen is.

Deze rechtsongelijkheid is onaanvaardbaar, temeer gezien de aanzienlijke burgerlijke en strafrechtelijke sancties waartoe discriminaties aanleiding kunnen geven en gezien de omkering van bewijslast waarin het decreet tevens voorziet.

AMENDEMENT Nr. 15

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 28

Paragraaf 3 schrappen.

VERANTWOORDING

De te schrappen bepaling kent de voorzitter van de rechtbank uitdrukkelijk de mogelijkheid toe te bevelen dat zijn beslissing of de samenvatting die hij opstelt, wordt aangeplakt tijdens de door hem bepaalde termijn, zowel buiten als binnen de inrichtingen die hem toebehoren, en dat zijn vonnis of de samenvatting ervan in kranten of op enige andere wijze wordt bekendgemaakt.

Niet enkel brengt dit een zware kost met zich mee voor de veroordeelde, maar bovendien is dit een vorm van publieke schandpaal die zelfs niet wordt getolereerd in geval van pedofilie of moord.

AMENDEMENT Nr. 16

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 29

Op de tweede, derde en vierde regel de woorden “van het orgaan of de organen in de zin van artikel 39, of van de verenigingen of organisaties in de zin van artikel 40” schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 14.

AMENDEMENT Nr. 17

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 30

A. In hoofdorde:

Dit artikel schrappen.

B.1. In eerste bijkomende orde:

2° schrappen.

B.2. In tweede bijkomende orde:

Een tweede lid toevoegen, dat luidt als volgt:

“Het aanzetten tot en het bepleiten van een decreetswijziging die er op gericht is om een onderscheid in te voeren kan nooit aanleiding geven tot bestraffing.”.

B.3. In derde bijkomende orde:

In 1° en 2°, op de derde en vierde regel de woorden “opzettelijke discriminatie, haat of” telkens schrappen.

B.4. In vierde bijkomende orde:

Op de eerste en tweede regel de woorden “gevangenisstraf van een maand tot een jaar en met geldboete van vijftig euro tot duizend euro” vervangen door de woorden “gevangenisstraf van acht dagen tot een maand en met geldboete van zesentwintig tot vijfhonderd euro”.

B.5. In vijfde bijkomende orde:

In 1° en 2°, op de derde regel na het woord “opzettelijke” telkens het woord “directe” invoegen.

VERANTWOORDING

A. In hoofdorde:

Het decreet stelt ‘aanzetten tot discriminatie’ strafbaar, maar het loutere discrimineren zelf niet. Enige uitzondering op dit laatste vormen de openbare officieren, de ambtenaren, de dra-

gers of agenten van het openbare macht die in de uitoefening van hun taak personen discrimineren. De Vlaamse Regering volgt daarbij de perverse redenering dat niet de persoon die de daad stelt bestraft moet worden (deze personen worden anderszins wel burgerlijk gesanctioneerd), maar wel de persoon die ertoe ‘aanzet’.

Het is volstrekt onredelijk dat, waar bepaalde handelingen op zichzelf niet strafbaar zijn, het aanzetten tot deze handelingen wel strafbaar zou zijn. Het is bovendien zo dat het ‘aanzetten tot’ steeds het uiten van een mening betreft. In het licht van de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM) is het duidelijk dat meningen nog aan minder beperkingen mogen onderhevig zijn dan handelingen, en de voorwaarden van het Europees Verdrag tot Bescherming van de Rechten van de Mens (EVRM) voor de toelaatbaarheid van deze beperkingen strenger zijn dan voor het beperken van de handelingsvrijheid. Het kan dan ook niet dat in een decreet het omgekeerde principe wordt gehuldigd.

Daarbij komt dat de definities van directe en indirecte discriminatie als omschreven in artikel 15 van het ontwerp zo algemeen zijn dat burgers niet op voorhand kunnen weten welke meningen nog langer geoorloofd zijn en welke niet. De strafbaarstelling ‘aanzetten tot discriminatie’ zal leiden tot een inkrimping van de fundamentele rechten en vrijheden, zoals deze zijn vastgelegd in de grondwet en de mensenrechtenverdragen: de vrijheid van geweten, vrijheid van meningsuiting, vrijheid van vereniging enzovoort.

B.1. In eerste bijkomende orde

Wanneer men discriminatie van ‘groepen’ en ‘gemeenschappen’ erkent, sanctioneert en bestraft, erkent men dat de samenleving bestaat uit verschillende groepen en gemeenschappen. Volgens de Belgische Grondwet zijn er echter maar drie gemeenschappen: de Vlaamse, de Franstalige en de Duitstalige Gemeenschappen erkennen, leidt tot fragmentatie en balkanisering van de samenleving en is daarom niet opportuun.

B.2. In tweede bijkomende orde:

Artikel 30 leidt ertoe dat meningen strafbaar zouden kunnen worden gesteld, zelfs wanneer zij een decreetswijziging beogen. Dit amendement maakt duidelijk dat het aanzetten en het bepleiten van decreetswijzigingen nooit aanleiding kunnen geven tot bestraffing. Dit betekent op zijn beurt dat politici een dergelijk decreet moeten kunnen nastreven en bepleiten ook buiten het parlement. Ook burgers moeten aan dit publieke en politieke debat kunnen deelnemen.

Dit amendement strekt ertoe te verduidelijken dat politieke actie en politiek gekleurde woorden en geschriften die niet op directe wijze aanzetten tot het bedrijven van onwettelijke discriminatie, maar die door impliciete of expliciete vermelding, of gewoonweg door de politieke context, laten vermoeden dat in feite een wijziging van het bestaand decreet wordt nagestreefd, niet strafbaar zijn. We mogen immers niet bij ‘wetten van Meden en Perzen’ terechtkomen waarbij decreten van vandaag de mogelijkheid of de voorwaarden wegnemen om morgen, deze decreten te wijzigen.

B.3. In derde bijkomende orde:

Indiëners kunnen zich vinden in een strafbaarstelling van ‘aanzetten tot geweld’, in die zin dat hier geen intentieprocessen mogen gevoerd worden, maar wel oproepen moeten geveiseerd worden om bijvoorbeeld ongelovigen de keel af te snijden of homoseksuelen van een hoog gebouw te gooien. In deze gevallen is het aanzetten tot geweld duidelijk herkenbaar. De strafrechtelijke bepalingen ‘aanzetten tot haat’ of ‘aanzetten tot discriminatie’ zijn evenwel veel te vaag. Deze bepalingen zullen leiden tot een zware aantasting van het vrije debat, waarbij elk politiek voorstel dat onvriendelijk is voor ‘beschermde personen’, volkomen ten onrechte meteen ook beschouwd wordt als een ‘aanzetten tot haat’ tegen deze personen.

De politicus die pleit voor legalisatie van drugs maakt zich niet schuldig aan ‘aanzetten tot druggebruik’, de katholieke kardinaal die moreel zijn afkeuring uitspreekt over homoseksualiteit vertolkt de mening van zijn religie en doet niet aan ‘aanzetten tot haat tegen homoseksuelen’.

B.4. In vierde bijkomende orde:

Personen die zich schuldig maken aan discriminatie worden zwaarder bestraft dan personen die zich schuldig maken aan pesterijen of geweld op het werk, terwijl het om vergelijkbare problemen gaan die elkaar bovendien gedeeltelijk overlappen. Rekening houdend met de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof zijn indiëners van oordeel dat deze bepaling de toets van het gelijkheids- en niet-discriminatiebeginsel niet zou doorstaan. De antidiscriminatiwet discrimineert met andere woorden zelf. Dit amendement haakt in op deze opmerking.

B.5. In vijfde bijkomende orde:

Door indirecte discriminatie strafbaar te stellen maakt men een intentieproces van de beschuldigde. Het ware beter enkel directe discriminatie strafbaar te stellen.

AMENDEMENT Nr. 18

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 31

In het eerste lid, op de eerste regel de woorden “twee maanden tot twee jaar” vervangen door de woorden “acht dagen tot één jaar en met geldboete van 50 tot 1000 euro of met één van die straffen alleen”.

VERANTWOORDING

Ambtenaren die zich schuldig maken aan discriminatie worden zwaarder gestraft dan zij die zich schuldig maken aan pesterijen of geweld op het werk, terwijl het om problemen gaat die elkaar gedeeltelijk overlappen. Bovendien is het vreemd dat er in geen alternatieve sanctie wordt voorzien onder de vorm van een geldboete, wat voor de andere bepalingen van het ontworpen decreet en de wet tegen pesterijen wel het geval is.

AMENDEMENT Nr. 19

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 31

In het eerste lid, op de vijfde regel, na het woord “persoon” de woorden “direct opzettelijk” invoegen.

VERANTWOORDING

‘Opzettelijk’: er kan pas sprake zijn van een misdrijf wanneer er een intentioneel element is. Het verdient daarom aanbeveling dat het woord ‘opzettelijk’ wordt ingevoegd bij de omschrijving van het misdrijf.

‘Direct’: door indirecte discriminatie strafbaar te stellen maakt men een intentieproces van de beschuldigde. Het ware beter enkel directe discriminatie strafbaar te stellen.

AMENDEMENT Nr. 20

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck, Jan Penris
en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 31

Het tweede lid schrappen.

VERANTWOORDING

Wanneer men discriminatie van ‘groepen’ en ‘gemeenschappen’ erkent, sanctioneert en bestraft, erkent men dat de samenleving bestaat uit verschillende groepen en gemeenschappen. Volgens de Belgische Grondwet zijn er echter maar drie gemeenschappen: de Vlaamse, de Franstalige en de Duitstalige Gemeenschappen erkennen, leidt tot fragmentatie en balkanisering van de samenleving en is daarom niet opportuun.

AMENDEMENT Nr. 21

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 33

Op de eerste regel de woorden “een inbreuk op” vervangen door de woorden “toepassing van”.

VERANTWOORDING

De artikelen 30, 31 en 32 van voorliggend ontwerp hebben geen betrekking op inbreuken, maar op strafbepalingen, waarop vanzelfsprekend geen inbreuk kan gebeuren, maar die kunnen worden toegepast. Dit amendement zet deze slordigheid recht.

AMENDEMENT Nr. 22

voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge

Artikel 35

A. In hooforde:

Dit artikel schrappen.

B.1. In eerste bijkomende orde:

In §1, op de eerste, tweede en derde regel de woorden “of een van de instellingen, organen of verenigingen, vermeld in artikelen 39 en 40” schrappen.

B.2. In tweede bijkomende orde:

Paragrafen 2 en 3 schrappen.

B.3. In derde bijkomende orde:

In §2, 1° schrappen.

B.4. In vierde bijkomende orde:

In §2, op de derde en vierde regel de woorden “onder meer, doch niet uitsluitend” vervangen door de woorden “onder andere”.

B.5. In vijfde bijkomende orde:

Paragraaf 3 schrappen.

B.6. In zesde bijkomende orde:

In §3, op de derde en vierde regel de woorden “onder andere, doch niet uitsluitend” vervangen door de woorden “onder andere”.

VERANTWOORDING

A. In hooforde:

Wanneer een persoon of een organisatie of vereniging die in rechte kan optreden in een burgerrechtelijke procedure voor een bevoegd gerecht de schending inroept van het decreet, valt de bewijslast dat geen sprake is van discriminatie volgens het ontwerp ten laste van de verweerder. Deze omkering wordt niet gemotiveerd. Deze omkering van de bewijslast is bovendien manifest strijdig met een fundamentele regel van het

bewijsrecht, die bepaalt dat iemand die iets aanvoert, dat ook moet bewijzen. De vraag dient gesteld hoe men iets kan bewijzen dat men niet gedaan heeft.

B.1. In eerste bijkomende orde:

Zie de verantwoording bij amendement nr.14.

B.2. In tweede bijkomende orde:

Onaanvaardbaar in een democratische rechtsstaat is het invoeren van een praktijktests die zonder meer neerkomt op georganiseerde en gelegaliseerde uitlokking. De situatie zoals voorzien in artikel 35, §2, waar een omkering van de bewijslast wordt veroorzaakt door “een patroon van ongunstige behandeling” dat kan blijken uit “verschillende los van elkaar staande meldingen” is wel degelijk een oproep aan eenieder om via praktijktests te zorgen voor deze omkering.

B.3. In derde bijkomende orde:

Zie de verantwoording bij amendement nr. 14.

B.4. In vierde bijkomende orde:

De huidige formulering is slecht taalgebruik. Huidig amendement beoogt ook een vereenvoudiging van de formulering.

B.5. In vijfde bijkomende orde:

Zie de verantwoording bij amendement nr. 3.

B.6. In zesde bijkomende orde:

Zie B.4.

AMENDEMENT Nr. 23

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 36

Paragraaf 3 schrappen.

VERANTWOORDING

Wanneer een persoon of een organisatie of vereniging die in rechte kan optreden in een burgerrechtelijke procedure voor een bevoegd gerecht de schending inroept van het decreet, valt de bewijslast dat geen sprake is van discriminatie volgens het ontwerp ten laste van de verweerder. Deze omkering wordt niet gemotiveerd. Deze omkering van de bewijslast is boven-

dien manifest strijdig met een fundamentele regel van het bewijsrecht, die bepaalt dat iemand die iets aanvoert, dat ook moet bewijzen. De vraag dient gesteld hoe men iets kan bewijzen dat men niet gedaan heeft.

AMENDEMENT Nr. 24

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 39

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 14.

AMENDEMENT Nr. 25

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Chris Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 40

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 14.

AMENDEMENT Nr. 26

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 41

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Er bestaan reeds diverse met belastinggeld gefinancierde organisaties en instellingen die personen, die beweren het slachtoffer te zijn van discriminatie in rechte bijstaan: het Centrum voor Gelijkheid van Kansen, de Liga voor de Rechten van de Mens. Het ontwerp wil daarenboven ook nog eens nieuwe instellingen – de gelijkebehandelingsbureaus – in het leven roepen. Gezien de andere reeds bestaande organisaties, waarvan het nut en de opportuniteit door verschillende politieke partijen overigens in vraag worden gesteld, lijkt de oprichting van nieuwe organisaties die zich met hetzelfde zouden bezighouden niet opportuun.

AMENDEMENT Nr. 27

**voorgesteld door de heren Wim Van Dijck,
Jan Penris en Christian Verougstraete en de dames
Hilde De Lobel en Gerda Van Steenberge**

Artikel 42

Dit artikel schrappen.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording bij amendement nr. 26.
